EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 21.4.2021
COM(2021) 195 final

2021/0101 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel riiklikult toetatava ekspordikrediidi kokkuleppe ja tsiviilõhusõidukite ekspordikrediidi sektorileppe osaliste poolt kirjaliku menetluse teel seoses Ühendkuningriigi taotlustega saada nende lepete osaliseks

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks seisukoht, mille riiklikult toetatava ekspordikrediidi kokkuleppe (edaspidi „kokkulepe“) osalised ja tsiviilõhusõidukite ekspordikrediidi sektorileppe (edaspidi „sektorilepe“) osalised võtavad liidu nimel kirjaliku menetluse teel seoses Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi (edaspidi „Ühendkuningriik“) taotlustega saada kokkuleppe ja sektorileppe osaliseks.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Kokkulepe ja sektorilepe

Kokkulepe on suuline kokkulepe, mille eesmärk on luua raamistik riiklikult toetatava ekspordikrediidi korrakohaseks kasutamiseks. Tegelikkuses tähendab see, et luuakse võrdsed võimalused (mille puhul konkurents põhineb eksporditavate kaupade hinnal ja kvaliteedil, mitte soodsaimatel finantseerimistingimustel) ning samas püütakse kõrvaldada riiklikult toetatava ekspordikrediidiga (edaspidi „riiklik toetus“) seotud subsiidiumid ja kaubanduse moonutamine. Kokkulepe jõustus 1978. aasta aprillis ja on tähtajatu.

Sektorilepe moodustab kokkuleppe III lisa ja selle eesmärk on sätestada raamistik sellise riiklikult toetatava ekspordikrediidi ennustatavaks, järjepidevaks ja läbipaistvaks kasutamiseks, mis on ette nähtud õhusõidukite ja nendega seotud, sektorileppe punkti 4 alapunktis a määratletud kaupade ja teenuste müügiks või liisimiseks. Seega on ka sektorileppe eesmärk edendada võrdseid tingimusi lennundussektori ekspordis ning kaotada riikliku toetusega seotud subsiidiumid ja kaubandusmoonutused. Sektorilepe jõustus 1. veebruaril 2011.

Kokkulepe, sealhulgas sektorilepe, on administratiivselt allutatud OECD-le ja selle täitmist toetab OECD ekspordikrediidi sekretariaat. Siiski ei ole ei kokkulepe ega ka sektorilepe OECD aktid[1].

Euroopa Liit – mitte liikmesriigid – osaleb nii kokkuleppes kui ka sektorileppes ning mõlemad on ühenduse õigustikku üle võetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrusega (EL) nr 1233/2011[2]. Seega on kokkulepe ja sektorilepe liidu õiguse kohaselt õiguslikult siduvad.

2.2. Kokkuleppe ja sektorileppe osalised

Kokkuleppel on praegu kümme osalist (edaspidi „kokkuleppe osalised“): Austraalia, Kanada, Euroopa Liit, Jaapan, Korea, Uus-Meremaa, Norra, Šveits, Türgi ja Ameerika Ühendriigid.

Sektorileppel on kümme osalist (edaspidi „sektorileppe osalised“) ja sektorileppe osalised on enamjaolt samad, mis kokkuleppel. Ainsad erinevused on selles, et Brasiilia on sektorileppe osaline (kuid mitte kokkuleppe osaline), Türgi aga ei osale sektorileppes (kuid on kokkuleppe osaline).

Nii kokkulepe kui ka sektorileppe osalised teevad kokkuleppe ja sektorileppe muudatuste kohta otsuseid konsensuse alusel.

---

[1] Nagu on määratletud OECD konventsiooni punktis 5.

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1233/2011, mis käsitleb riiklikult toetatavate ekspordikrediitide suuniste rakendamist ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2001/76/EÜ ja 2001/77/EÜ (ELT L 326, 8.12.2011, lk 45).

Kooskõlas kokkuleppe punktiga 3 võivad olemasolevad osalised kutsuda osalisteks teisi OECD liikmeid ja muid riike. Mitteosaline võib saada sektorileppe osaliseks vastavalt sektorileppe I liites sätestatud korrale.

Euroopa Komisjon esindab liitu kokkuleppe ja sektorileppe osaliste koosolekutel ning kokkuleppe ja sektorileppe osaliste kirjalikes otsustusmenetlustes.

2.3. Kokkuleppe ja sektorileppe osaliste kavandatav õigusakt

Kavandatava õigusaktiga antaks Ühendkuningriigile kokkuleppe ja sektorileppe osalise staatus, lähtudes Ühendkuningriigi taotlusest saada kokkuleppe ja sektorileppe osaliseks.

EList lahkumise tõttu ei ole Ühendkuningriik enam kokkuleppe ega sektorileppe osaline. Ühendkuningriik taotles 28. jaanuari 2021. aasta kirjas asjaomaste osaliste ametlikku nõusolekut, et Ühendkuningriigist saab mõlema leppe osaline. Kokkuleppe ja sektorileppe osaliste eesistuja edastas Ühendkuningriigi taotluse 29. jaanuaril ja määras olemasolevate osaliste ametliku vastuse esitamise tähtajaks 31. märtsi 2021. Esimehe 11. veebruari 2021. aasta teatega pikendati tähtaega 2021. aasta mai lõpuni.

Ühendkuningriigi kokkuleppes ja sektorileppes osalemise kinnitamiseks on vaja muuta kokkuleppe punkti 3 ja sektorileppe punkti 3, st sätteid, milles on loetletud osalised.

Eespool toodut arvesse võttes on asjakohane määrata kindlaks liidu seisukoht, mis võetakse kokkuleppega loodud organis liidu nimel, võttes arvesse, et otsus on liidule siduv ja mõjutab liidu õigust vastavalt määruse (EL) nr 1233/2011 artiklile 1, milles on sätestatud: „Suuniseid, mis sisalduvad riiklikult toetatavate ekspordikrediitide kokkuleppes, kohaldatakse liidus. Kokkuleppe tekst on esitatud käesoleva määruse lisana.“

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Kavandatavad õigusaktid võimaldaksid Ühendkuningriigil saada kokkuleppe ja sektorileppe osaliseks.

Eesistuja 29. jaanuari 2021. aasta teade on järgmine: „Ühendkuningriik oli üks esimesi riike, kes osales 1970. aastatel riiklikult toetatava ekspordikrediidi finantsdistsipliini kehtestamises, ning on sellest ajast alates pakkunud märkimisväärselt nii standardset ekspordikrediiti kui ka ekspordikrediiti õhusõidukitele. Samuti on ta ekspordikrediidi ja krediidigarantii töörühma aktiivne liige. Seetõttu oleks loogiline ja mõlemale poolele kasulik, kui Ühendkuningriik oleks jätkuvalt osaline. Loodan, et osalised toetavad seda taotust.“ Eeldatavasti toetavad kõik kokkuleppe ja sektorileppe osalised Ühendkuningriigi taotlust.

Liidu huvides on, et Ühendkuningriik osaleks nii kokkuleppes kui ka sektorileppes. Mõlema leppega luuakse raamistik riiklikult toetatava ekspordikrediidi korrapäraseks ja läbipaistvaks kasutamiseks nende vastavates kohaldamisvaldkondades ning püütakse edendada võrdseid tingimusi riiklikult toetatava ekspordikrediidi jaoks. Viimastel aastatel on Ühendkuningriik hakanud üha aktiivsemalt osalema riikliku toetuse andmises. 2018. aastal andis UK Export Finance (UKEF, Ühendkuningriigi valitsuse ekspordikrediidi toetamise osakond) riiklikku toetust vähem kui 2 miljardi euro ulatuses. 2019. aastal oli see summa juba ligikaudu 5,5 miljardit eurot. Kokkuleppe ja sektorileppe osalisena peaks Ühendkuningriik järgima nende eeskirju.

Lisaks on seoses õhusõidukite sektorileppega oluline meeles pidada Ühendkuningriigi jätkuvat osalust Airbusis. Riikliku ekspordikrediidi reguleerimine õhusõidukite tootmise sektoris on seega seotud ELi liikmesriikide ja Ühendkuningriigi ühiste huvidega.

Võttes arvesse, et kavandatava otsuse eesmärk on tagada ELi eksporditööstusele võrdsed võimalused ning võtta nõuetekohaselt arvesse ELi ja Ühendkuningriigi konkreetsete

majandushuvide ühtlustamist õhusõidukite tootmise sektoris, peaks liidu nimel võetav seisukoht väljendama nõusolekut, et Ühendkuningriigist saab kokkuleppe ja sektorileppe osaline.

4. ÕIGUSLIK ALUS

3.1. Menetlusõiguslik alus

3.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on ette nähtud kord, mille alusel võetakse vastu otsused, millega „kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Nende hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, kuid mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“[3].

3.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Need kaks akti, mille kokkuleppe ja sektorileppe osalised peavad vastu võtma (et otsustada Ühendkuningriigi taotluste üle saada kokkuleppe ja sektorileppe osaliseks), on õigusliku toimega aktid. Kavandatavatel õigusaktidel on õiguslik toime vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrusele (EL) nr 1233/2011 (mis käsitleb riiklikult toetatavate ekspordikrediitide suuniste rakendamist ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2001/76/EÜ ja 2001/77/EÜ) artiklile 1, milles on sätestatud: „Suuniseid, mis sisalduvad riiklikult toetatavate ekspordikrediitide kokkuleppes, kohaldatakse liidus. Kokkuleppe tekst on esitatud käesoleva määruse lisana.“

Seega on kavandatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

3.2. Materiaalõiguslik alus

3.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava õigusakti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse.

3.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatavate õigusaktide peamine eesmärk ja sisu on seotud ühise kaubanduspoliitikaga. Seepärast on kavandatava otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 207.

3.3. Kokkuvõte

Kavandatava otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik koostoimes artikli 218 lõikega 9.

5. KAVANDATAVA ÕIGUSAKTI AVALDAMINE

Kuna kokkuleppe ja sektorileppe osaliste õigusaktidega muudetakse kokkulepet ja sektorilepet, on asjakohane avaldada need pärast vastuvõtmist Euroopa Liidu Teatajas.

[3] Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

2021/0101 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel riiklikult toetatava ekspordikrediidi kokkuleppe ja tsiviilõhusõidukite ekspordikrediidi sektorileppe osaliste poolt kirjaliku menetluse teel seoses Ühendkuningriigi taotlustega saada nende lepete osaliseks

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Riiklikult toetatava ekspordikrediidi kokkuleppes (edaspidi „kokkulepe“) sisalduvad suunised on üle võetud ja muudetud ELis õiguslikult siduvaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1233/2011[4].[5]

(2) Kokkuleppe osalised on Austraalia, Kanada, Euroopa Liit, Jaapan, Korea, Uus-Meremaa, Norra, Šveits, Türgi ja Ameerika Ühendriigid.

(3) Sektorilepe tsiviilõhusõidukite ekspordikrediidi kohta (edaspidi „sektorilepe“) moodustab kokkuleppe III lisa ja on kooskõlas sektorileppe punktiga 2 kokkuleppe lahutamatu osa. Sellisena on sektorilepe samuti üle võetud ja muudetud liidus õiguslikult siduvaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1233/2011[6].[7]

(4) Sektorileppe osalised on Austraalia, Brasiilia, Kanada, Euroopa Liit, Jaapan, Korea, Uus-Meremaa, Norra, Šveits, Türgi ja Ameerika Ühendriigid.

(5) Kokkuleppe ja sektorileppega nähakse ette raamistik riiklikult toetatava ekspordikrediidi korrapäraseks ja läbipaistvaks kasutamiseks nende vastavates kohaldamisvaldkondades. Nendega püütakse soodustada võrdseid võimalusi riiklikult toetatava ekspordikrediidi puhul, et edendada eksportijatevahelist konkurentsi, mis põhineks pigem eksporditavate kaupade ja teenuste kvaliteedil ja hinnal kui soodsaimatel riiklikult toetatavatel finantseerimistingimustel.

(6) Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik (edaspidi „Ühendkuningriik“) astus liidust välja 31. jaanuaril 2020.[8]

---

[4] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1233/2011, mis käsitleb riiklikult toetatavate ekspordikrediitide suuniste rakendamist ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2001/76/EÜ ja 2001/77/EÜ (ELT L 326, 8.12.2011, lk 45).

[5] OECD kokkuleppe varasemad versioonid on võetud ELi õigusesse üle nõukogu otsustega.

[6] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1233/2011, mis käsitleb riiklikult toetatavate ekspordikrediitide suuniste rakendamist ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2001/76/EÜ ja 2001/77/EÜ (ELT L 326, 8.12.2011, lk 45).

[7] OECD kokkuleppe varasemad versioonid on võetud ELi õigusesse üle nõukogu otsustega.

[8] Nõukogu 30. jaanuari 2020. aasta otsus (EL) 2020/135 Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu sõlmimise kohta (ELT L 29, 31.1.2020, lk 1).

(7) Kooskõlas kokkuleppe punktiga 3 võivad olemasolevad osalised kutsuda osalisteks teisi OECD liikmeid ja muid riike. Mitteosaline võib saada sektorileppe osaliseks vastavalt sektorileppe I liites sätestatud korrale.

(8) Ühendkuningriik taotles 28. jaanuari 2021. aasta kirjas kokkuleppe osaliste ja sektorileppe osaliste nõusolekut, et Ühendkuningriigist saab vastavalt kokkuleppe ja sektorileppe osaline. Kokkuleppe osalised ja sektorileppe osalised teevad nende taotluste kohta otsuse kirjaliku menetluse teel.

(9) On asjakohane määrata kindlaks seisukoht, mille liidu nimel võtavad kokkuleppe osalised, ning seisukoht, mille liidu nimel võtavad sektorileppe osalised, sest kokkuleppe osaliste ja sektorileppe osaliste otsused on liidule määruse (EL) nr 1233/2011 artikli 2 kohaselt siduvad,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mille võtavad liidu nimel riiklikult toetatava ekspordikrediidi kokkuleppe osalised kirjaliku menetluse teel seoses Ühendkuningriigi taotlusega saada kokkuleppe osaliseks, on toetada seda taotlust.

Artikkel 1a

Seisukoht, mille võtavad liidu nimel tsiviilõhusõidukite ekspordikrediidi sektorileppe osalised kirjaliku menetluse teel seoses Ühendkuningriigi taotlusega saada sektorileppe osaliseks, on toetada seda taotlust.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja